

GEZ
(REJ)

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

K O Ł O B R Z E G

1. Nazwa

**ELEKTROWNIA MIEJSKA
OB. BUDYNEK USŁUGOWY**

2. Czas powstania

1908 - 1910
(neoklasycyzm)

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Widok ogólny bryły z lotu ptaka - od strony wschodniej

Część narożna z ryzalitem i wejściem – widok od pld.-zach.

Elewację frontową (płd.) skrzydła głównego – widok od wsch.

Elewację frontową (zach.) skrzydła bocznego – widok od zach.

4. Adres (ulica, nr posesji)

Kołobrzeg
ul. ppor. Edmunda Łopuskiego 26-28
p-ta 78-100
nr dz. 170/5, obr.12

5. Przynależność administracyjna

województwo **zachodniopomorskie**

powiat **kołobrzeski**

gmina **Miasto Kołobrzeg**

6. Formy ochrony

rejestr zabytków:

A-275, decyzja z dn. 14.09.2006 r.
zespół dawnych budynków elektrowni miejskiej
wraz z otoczeniem

Inne:

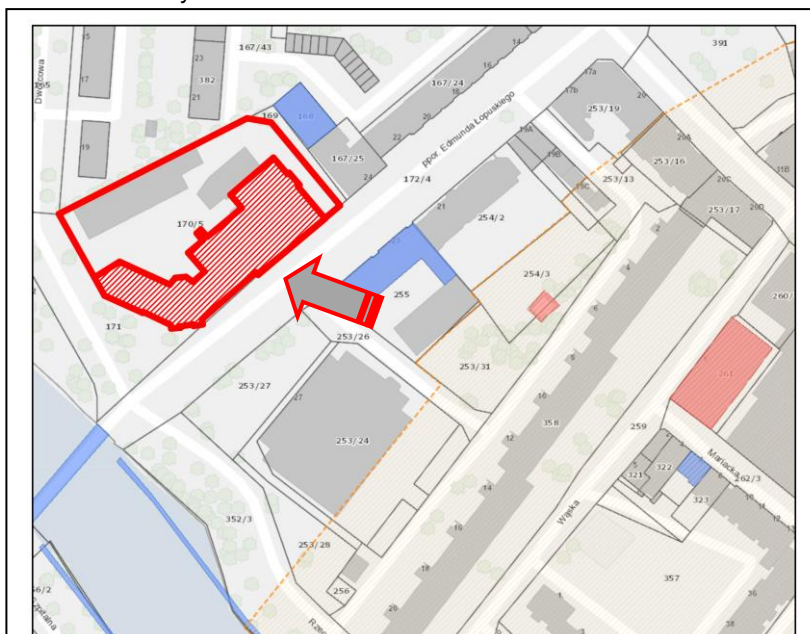
Obiekt ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków
na podstawie Zarządzenia Nr 87/14
Prezydenta Miasta Kołobrzeg
z dn. 21.10.2014 r.
(aktualizacja: zarządzenie nr 101/22
z dn. 26.08.2022 r.)

8. Historia, opis i wartości

Miejski zakład energetyczny, obejmujący dwie elektrownie wytwarzające prąd stały, przekazano do użytku 15.06.1910 r. Elektrownia główna (przy zbiegu ob. ulic Łopuskiego i Dworcowej) miała centralę prądu stałego 2x220 V z napędem parowym i baterią akumulatorów. Po II wojnie nieużytkowana, wyposażenie techniczne zostało zełomowane w końcu I. 50. XX w., a budynek zaadaptowano na wytwórnię słodczy „Marona”. Obecnie pełni funkcje usługowo-handlowe.

Zespół zabudowań elektrowni wymurowany został z cegły na rzucie nieregularnej litery „C”. Korpus główny z jednoprzestrzenną halą turbin posadowiony jest wzdłuż ul. Łopuskiego, a krótsze skrzydło boczne przylega do niego od strony ul. Dworcowej. Budynki dwukondygnacyjne nakryte są dwuspadowymi dachami (z oknami powiekowymi i lukarnami) i tworzą malowniczą bryłę, od frontu opracowaną pierzejowo, od zalepca rozczłonkowaną niskimi dobudowaniami i aneksami o pulpitowych lub kilkuspadowych zadaszeniach. Nad całością dominuje wysoki komin (w narożu północno-wschodnim). Elewacje od strony ulic potraktowane ekspozycyjnie, boniowane z neoklasycystycznym wystrojem architektonicznym. Wejście główne, umieszczone narożnikowo na styku skrzydeł, ma formę efektownego frontonu świątyni antycznej z kolumnami tokańskimi na piedestałach i trójkątnym tympanonem. Szczególnie dekoracyjna jest fasada dawnej hali maszyn, ukształtowana w formie kolumnady, zwieńczonej belkowaniem z gzymsem kroksztynowym i ażurową atyką, przesłaniającą dolną część połaci dachu. Mur pomiędzy kolumnami przepierwiają wielkie okna zamknięte koszowo, u dołu dzielone na trzy, równe kwatery.

Obiekt jest cennym przykładem zabudowy przemysłowej, związanej z rozwojem energetyki pocz. XX w., harmonijnie wkomponowanej w śródmiejską przestrzeń, z zachowanym pierwotnym ukształtowaniem bryły i kompozycji fasad w historyzującym kostiumie stylowym o wysokich wartościach kulturowych.

Kołobrzeg, ul. Łopuskiego 26-28 - elektrownia: <https://mapy.gis.kolobrzeg.pl/>

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Ogólny stan zachowania – dobry; w części zachowane oryginalne stolarki okienne; wskazane odnowienie elewacji, usunięcie dewaloryzujących napisów.

Wnioski i zalecenia konserwatorskie:

- wszelkie prace budowlano-konserwatorskie winny być uzgadniane z MKZ w Kołobrzegu. **Obowiązuje ochrona prawna w zakresie pełnego zachowania:** /ukształtowania bryły (w tym gabaryty wysokościowe, proporcje wysokości ścian i dachu, forma dachu)/ konstrukcji i materiału budowlanego/ ukształtowania elewacji, w tym rozmieszczenia i formy otworów okiennych, drzwiowych oraz detalu architektonicznego/ stolarki okiennej i drzwiowej, przy wymianie wymagane jest odtworzenie poprzedniej formy i zastosowanie pierwotnego rodzaju materiału/ zasadniczego układu oraz wystroju wnętrza/ bezpośredniego otoczenia obiektu zabytkowego

Widok ok. 1910 r. Źródło: fotopolska.eu

Oprac.: K. Wójcik, K. Tymbarski

10. Wykonanie karty

(autor, data i podpis)

Biuro Dokumentacji Zabytków

w Szczecinie

Maria Witek

10.2024

faksymile podpisu

11. Zatwierdzenie karty

(podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

* dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków